

KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMA

NIVALAN KAUPUNKI
2018

Sisältö

1 Mikä on kulttuurikasvatussuunnitelma?	3
2 Kulttuurikasvatussuunnitelman arvot ja tavoitteet	3
3 Kulttuurikasvatussuunnitelman kohderyhmä.....	4
4 Kulttuurikasvatussuunnitelma	4
4.1 Varhaiskasvatus 0-3-vuotiaat	5
4.2 Varhaiskasvatus 4-5-vuotiaat	6
4.3 Esikoulu	6
4.4 1. luokka	7
4.5 2. luokka	7
4.6 3.luokka	8
4.7 4.luokka	8
4.8 5.luokka	9
4.9 6.luokka	9
4.10 7.luokka	10
4.11 8.luokka	10
4.12 9.luokka	11
4.13 Toinen aste	11
5 Toteutus	12

1 Mikä on kulttuurikasvatussuunnitelma?

Kulttuurikasvatussuunnitelma on suunnitelma siitä, miten kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatusta toteutetaan kunnassa tai alueella osana kouluopetusta. Se laaditaan ja sitä toteutetaan koulujen ja kulttuuri- ja taidealan toimijoiden yhteistyönä. Se pohjaa kunnan omaan kulttuuritarjontaan ja kulttuuriperintöön sekä lasten ja nuorten omaehtoiseen toimintaan.

Kulttuurikasvatussuunnitelma perustuu Opetushallituksen laatimiin valtakunnallisiin Opetussuunnitelman perusteisiin. Perusopetuksen opetussuunnitelmassa (1.8.2016 alkaen) kulttuurikasvatussuunnitelma mainitaan opetussuunnitelmaa täydentävänä mahdollisuutena.

Kulttuurikasvatussuunnitelma perustuu opetussuunnitelman toteuttamiseen ja tekee koulujen kulttuurikasvatustyöstä tavoitteellista. Samalla se takaa kaikille oppilaille samat osallistumisen mahdollisuudet. Kulttuurikasvatus koskee kaikkea opetusta, ei vain taide- ja taitoaineita, ja nivoo yhteen eri oppiaineita.

Lähde: <http://www.lastenkulttuuri.fi/kulttuurikasvatussuunnitelma/>

2 Kulttuurikasvatussuunnitelman arvot ja tavoitteet

Kulttuurikasvatussuunnitelmaa ohjaavat arvot ja tavoitteet ovat monipuoliset. Suunnitelman perusteella toteutettavan kulttuurikasvatuksen halutaan olevan tasa-arvoista kaikille ikäluokille, monipuolista ja jatkuvaa. Sen halutaan vahvistavan osallisuutta niin, että lapset ja nuoret eivät ole kulttuurin kuluttajia vaan myös kulttuurin tuottajia. Itse luominen ja osallistuminen muutenkin kuin vain katselijan roolissa auttavat rakentamaan ja vahvistamaan niin paikallista kuin lapsen ja nuoren omaa identiteettiä. Se antaa lapselle ja nuorelle ominaisuudet käyttää, omaksua ja muuttaa kulttuuria. Osallistaminen tekee kulttuurista elämyksellisempää ja toiminnallisempää.

Näihin asioihin halutaan pyrkiä kulttuurikasvatussuunnitelman myötä niin opetuksessa kuin omatoimisessa kulttuurin harrastamisessa.

Tavoitteena on saada lapset ja nuoret tunnistamaan oman kulttuuriympäristönsä lisäksi myös muut kulttuurit ja näin kehittämään tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

Kulttuurikasvatussuunnitelman myötä halutaan, että kulttuurien moninaisuus nähdään rikkautena ja luovuuden lähteenä kaikessa tekemisessä.

Kulttuurikasvatussuunnitelman kautta halutaan vahvistaa voimakasta kulttuuripohjaa tuomalla esiin paikalliskulttuuria sekä kotiseutuhistoriaa ja saada lapset ja nuoret muistamaan sen tärkeys mutta myös antamaan työkalut kulttuurirajojen rikkomiseen omassa ympäristössä. Suunnitelman tavoitteena on myös herättää mielenkiintoa kulttuurin eri osa-alueita kohtaan ja lisätä monilukutaitoa.

3 Kulttuurikasvatussuunnitelman kohderyhmä

Kulttuurikasvatussuunnitelman kohderyhmänä ovat kaikki Nivalan lapset varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Suunnitelmassa otetaan huomioon varhaiskasvatuksen osalta päiväkotien ja esikoulujen lapset, alakoulujen ja yläkoulun oppilaat sekä lukiolaiset. Jokaiselle vuosiluokalle on laadittu oma sisältö suunnitelmaan huolimatta koulujen yhdysluokista. Vuosiluokakohtaisia sisältöjä luotaessa on otettu huomioon kohderyhmän ikä ja sen mukanaan tuomat valmiudet.

4 Kulttuurikasvatussuunnitelma

Kulttuurikasvatussuunnitelma määrittelee mihin kulttuurin- tai taiteenlajiin kyseinen ikäluokka tutustuu ja mikä on keskeisin tavoite. Vuosittain vaihtuvan sisällön lisäksi esikoulusta lähtien kirjasto ja kirjastopalveluihin tutustuminen on sisällytetty suunnitelmaan, sillä kirjaston osuus

kulttuurikasvatuksessa on erittäin suuri ja tärkeä. Kirjaston tarjoamaa kulttuurikasvatusta on tehty kaupungissa aina.

Vuosiluokittain vaihtuvien teemojen lisäksi kaikille peruskoululaisille tarjotaan vuosittain Konserttikeskuksen konsertti. Konserteissa tutustutaan eri musiikkilajeihin ja tyyleihin vuosittain vaihtuvan esiintyjän kautta. Näiden konserttien tarkoituksena on tuoda korkeatasoista elävää musiikkia oppilaiden kuultavaksi ja täydentää samalla koulujen musiikinopetusta. Nivalan kaupunki on tehnyt Konserttikeskuksen kanssa sopimuksen Konsertti joka kouluun-toimintamallista, jonka kautta ko. konsertit toteutetaan ja näin taataan se, että jokainen perusopetuksen oppilas pääsee osallistumaan konserttiin koulutaipaleensa aikana.

4.1 Varhaiskasvatus 0-3-vuotiaat

Teema ja tavoite: kuvataide, värikylvyt

Lapset tutustutetaan väreihin, itse tekemiseen ja kuvataiteeseen värikylpyjen kautta. Värikylpyjä järjestetään yhteistyössä päiväkotien kanssa. Värikylpy on kokemuksellisuutta ja elämyksellisyyttä korostava kuvataidetoiminnan muoto.

Yhteistyössä: varhaiskasvatus, kulttuuripalvelut

4.2 Varhaiskasvatus 4-5-vuotiaat

Teema ja tavoite: Musiikki

Tavoitteena on osallistavan musiikkielämyksen tarjoaminen päiväkotien lapsille. Tarjonta luodaan yhdessä lastenkulttuuriin erikoistuvien ammattilaisten kanssa. Heidän tuottamiaan osallistavia lastenmusiikkikonsertteja ja työpajoja tarjotaan kerran vuodessa lapsille. Lisäksi varhaiskasvatuksen henkilökunnalle tarjotaan mahdollisuuksien mukaan koulutusta, jolloin musiikkikasvatus näkyy vielä vahvemmin päivittäisessä päiväkodin toiminnassa.

Yhteistyössä: varhaiskasvatus, kulttuuripalvelut, lastenkulttuurin ammattilaiset

4.3 Esikoulu

Teema ja tavoite: musiikki, kirjasto, kirjastoauto

Musiikki: Tavoitteena on osallistavan musiikkielämyksen tarjoaminen esikouluikäisille. Tarjonta luodaan yhdessä lastenkulttuuriin erikoistuvien ammattilaisten kanssa. Heidän tuottamiaan osallistavia lastenmusiikkikonsertteja ja työpajoja tarjotaan kerran vuodessa esikoululaisille. Lisäksi esikoulujen henkilökunnalle tarjotaan mahdollisuuksien mukaan koulutusta, jolloin musiikkikasvatus näkyy vielä vahvemmin päivittäisessä esikoulujen opetuksessa.

Kirjasto: Tavoitteena on luoda esikoululaisille myönteinen mielikuva kirjastosta elämysten ja lukumaailman tarjoajana. Tärkeää on myös hallita perustaidot kirjastossa/kirjastoautossa asioimisessa.

Yhteistyössä: varhaiskasvatus, kulttuuripalvelut, kirjasto, liikkuvalastenkulttuurikeskus Uulu

4.4 1. luokka

Teema ja tavoite: kuvataide, kirjasto, kirjastoauto

Kuvataide: Tavoitteena on tutustua kuvataiteisiin syvemmin. Vuosittain määritellään teema, jonka ympärille kasataan jokaiselle koululle "Eka näyttely", jossa ensimmäisen luokan oppilaiden työt pääsevät esille. Tutustutaan Tillarigalleriaan.

Kirjasto: Tavoitteena on kirjastomyönteisen asenteen ylläpitäminen ja vahvistaminen; kirjasto lukemisen paikkana.

Yhteistyössä: koulut, kulttuuripalvelut, kirjasto, Tillarigalleria

4.5 2. luokka

Teema ja tavoite: kotiseutu, Katvala, kirjasto

Kotiseutu ja Katvala: Tutustutaan Nivalan historiaan ja tarinoihin hyväksi käyttäen Niva-Kaijan matkassa-sivuston materiaalia. Vierailu Katvalaan.

Kirjasto: Tavoitteena on kirjastomyönteisen asenteen ylläpitäminen ja vahvistaminen; kirjasto lukemisen paikkana.

Yhteistyössä: koulut, kirjasto, Nivala-seura

4.6 3.luokka

Teema ja tavoite: media, kirjasto

Media: Tutustutaan Nivala-lehteen ja alueen muihin lehtiin. Oppilaille järjestetään toimittajavierailu tai vaihtoehtoisesti vierailu Nivala-lehden toimitukseen. Yhteisprojektina tuotetaan Kolmoslehti, jonka sisältö luodaan yhdessä kaikkien kolmosluokkalaisten oppilaiden kesken.

Kirjasto: Kirjasto esittäytyy opiskelemisen, lukemisen ja tiedonhaun paikkana. Opetellaan tiedonhaun alkeita esim. esitelmään liittyvänä tiedonhaun harjoitteluna. Turvataitojen oppiminen (esim. elokuvien ikäraajat). Kirjavinkkausta voidaan tehdä tarpeiden ja resurssien mukaan.

Yhteistyössä: koulut, Nivala-lehti, KP-konserni, kirjasto

4.7 4.luokka

Teema ja tavoite: kotiseutuun tutustuminen, kirkko, Kallion museo, kirjasto

Kallion museo: Paikalliseen historiaan tutustuminen Kyösti ja Kalervo Kallion museossa. Kaikille nelosluokkalaisille järjestetään vierailu Kallion museoon.

Kirkko: Tutustutaan kirkkoon osana kulttuuria, sen rakentumista ja perintöä. Kaikille nelosluokkalaisille järjestetään vierailu Nivalan kirkkoon.

Kirjasto: Kirjasto esittäytyy opiskelemisen, lukemisen ja tiedonhaun paikkana. Opetellaan tiedonhaun alkeita esim. esitelmään liittyvänä tiedonhaun harjoitteluna. Turvataitojen oppiminen (esim. elokuvien ikäraajat). Kirjavinkkausta voidaan tehdä tarpeiden ja resurssien mukaan.

Yhteistyössä: koulut, Kyösti ja Kalervo Kallion museosäätiö, Nivalan seurakunta, kirjasto

4.8 5.luokka

Teema ja tavoite: juhlaetiketti, kirjasto

Juhlaetiketti: Viitosluokkalaisille järjestetään itsenäisyyspäivän juhla joulukuussa. Vuoden aikana tutustutaan juhlaetikettiin, itsenäisyyspäivän juhlan merkitykseen ja mahdollisesti myös itse juhlan tekemiseen.

Kirjasto: Tavoitteena on verkkokirjaston käytön oppiminen, kriittisyyden omaksuminen tiedonhaussa ja tekijänoikeuden perusasioiden hallinta. Ohjattu kirjastokäynti voidaan nivoa käynnissä oleviin kokonaisuuksiin. Kirjavinkkausta voidaan tehdä tarpeiden ja resurssien mukaan.

Yhteistyössä: koulut, nuorisopalvelut, Lasten parlamentti, kulttuuripalvelut, kirjasto

4.9 6.luokka

Teema ja tavoite: kulttuurienvälisyys, kansainvälistyminen, kirjasto

Kulttuurienvälisyys ja kansainvälistyminen: Tutustutaan eri kulttuureihin, niiden tapoihin ja taiteeseen. Jokaiselle koululle oma kulttuurinsa, johon tutustutaan laajemmin. Yhteisnäyttelyn luominen Tillarigalleriaan, jossa tuodaan esille oppilaiden näkemys ko. kulttuurista eri tavoin.

Kirjasto: Tavoitteena on verkkokirjaston käytön oppiminen, kriittisyyden omaksuminen tiedonhaussa ja tekijänoikeuden perusasioiden hallinta. Ohjattu kirjastokäynti voidaan nivoa käynnissä oleviin kokonaisuuksiin. Kirjavinkkausta voidaan tehdä tarpeiden ja resurssien mukaan.

Yhteistyössä: koulut, kulttuuripalvelut, Tillarigalleria, paikalliset ulkomaalaiset, kirjasto

4.10 7.luokka

Teema ja tavoite: sanataide ja kirjallisuus, kirjasto

Sanataide ja kirjallisuus: Oppilaille järjestetään kirjailijavierailu. Tutustutaan sanoihin ja sanataiteeseen vaikuttamisen keinona.

Kirjasto: Tutustuminen pääkirjaston toimintaan, kirjastokortit kuntoon, kirjavinkkausta. Tavoitteena on luoda myönteistä lukemiskulttuuria ja tutustua erilaisiin kirjallisuudenlajeihin.

Yhteistyössä: yläkoulu, kulttuuripalvelut, kirjasto

4.11 8.luokka

Teema ja tavoite: Taidetestaajat

Taidetestaajat: Kahdeksasluokkalaiset osallistuvat valtakunnalliseen Taidetestaajat-hankeeseen. Hankkeeseen sisältyy kaksi vierailua eri taidelaitoksissa (maakunnassa ja pääkaupunkiseudulla). Taidetestaajat-hanke on käynnissä vuoteen 2019 saakka.

Yhteistyössä: yläkoulu

4.12 9.luokka

Teema ja tavoite: elokuva, kirjasto

Elokuvat: Tavoitteena on tutustua elokuvaan taiteenlajina ja viestin välittäjänä. Tavoitteena on tutustua liikkuvaan kuvaan ja sen rakentamiin tarinoihin. Osallistutaan elokuvaviikkoon (sisältö www.elokuvaviikko.fi). Oppilaat osallistuvat lyhytelokuvapäivään.

Kirjasto: Tiedonhaun harjoituksin oppilas syventää osaamistaan, käy läpi erilaisia hakupalveluja ja tiedonlähteiden kriittistä arviointia.

Yhteistyössä: yläkoulu, kulttuuripalvelut, kirjasto

4.13 Toinen aste

Teema ja tavoite: teatteri, kirjasto

Teatteri: lukiolaisille järjestetään koululle teatteriesitys ja mahdollisuuksien mukaan työpajoja sen ympärille. Oppilaita rohkaistaan omatoimiseen kulttuurinharrastamiseen antamalla mahdollisuuksia osallistua kulttuuripalveluiden toimintaan veloituksetta.

Kirjasto: Kirjasto tarjoaa ensimmäisen vuoden opiskelijoille tutustumiskierroksen kirjastoon ja opintoja tukevaa opastusta tiedonhaussa. Mahdollisuuksien mukaan tarjotaan opintoihin liittyvää tiedonhallinnan opetusta yhteistyössä oppilaanohjaajien ja aineenopettajien kanssa.

Yhteistyössä: lukio, kulttuuripalvelut, Kajaanin kaupunginteatteri/alueteatteri, kirjasto

5 Toteutus

Kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteutetaan vuosittain lukuvuosi kerrallaan. Teemojen mukaiset tarkemmat suunnitelmat tehdään lukuvuosittain kulttuurituottajan toimesta, kulttuuriyhdyshenkilöiden sekä päiväkotien, esikoulujen ja koulujen toiveiden mukaisesti. Kustannuksista sovitaan vuosittain koulutus- ja kasvatuspalveluiden ja hyvinvointitoimialan kesken. Henkilöresursseja pyritään jakamaan tasapuolisesti kaikkien yhteistyötahojen kesken. Jokaiselta koululta ja päiväkodilta nimetään kulttuuriyhdyshenkilö, joka toimii yhdyshenkilönä erilaisten tapahtumien ja kulttuurikasvatussuunnitelman toteutumisen koordinoinnissa sekä tarvittaessa päivittämisessä. Kulttuuriyhdyshenkilö välittää tietoa lastenkulttuuritarjonnasta, huolehtii ilmoittautumisista, antaa toiminnan järjestäjälle palautetta ja osallistuu lastenkulttuuriohjelman suunnitteluun kasvatustyön ammattilaisen näkökulmasta.